

Moet je lezen: *De dag is van Jou* van Ian Stackhouse

door David Renkema d.d. 25 november 2022 15.30 – 16.30 uur

De ondertitel luidt 'Langzame spiritualiteit in een snel bewegende wereld'. Het oorspronkelijke boek is in 2008 gepubliceerd. De auteur – Ian Stackhouse – is een Britse baptist. In Nederland kennen we deze stroming als de Baptistengemeenten¹. De stroming is ontstaan in 1609, onder naar Amsterdam gevluchte Britten. De beginselverklaring die aspirantleden uitspraken, was klip en klaar: 'Ik verbind mij met God en met u allen om in de wegen van God te wandelen...'

Het boek 'De dag is van Jou' kwam bij ons in beeld dankzij het werk van de Dominicaan Timothy Radcliffe, met name in het vertaalde boek 'Leven in volheid. Een christelijke verbeelding'. Radcliffe is vol lof over de praktische spiritualiteit van Stackhouse: '*Volgens Stackhouse helpt de dagelijkse liturgie van de getijden ons om een dag goed te leven, de lasten van het verleden los te laten en ons open te stellen voor het geschenk van de toekomst. Zo zijn we min of meer in staat om nu, in dit moment te leven met de mensen met wie we te maken hebben en met wat ons gegeven is om vandaag te doen*'. In de volgende zinnen benoemt Radcliffe ook het spanningsveld: '*Weinigen van ons hebben de tijd om de liturgie van de getijden en de hernieuwing van de hoop die ze brengt, werkelijk te leven. Maar andere mensen hebben andere poëzie, andere liederen die ons voeden terwijl wij onderweg blijven, en die ons wekken uit de slaap van de banaliteit*'.²

Ik herken dit spanningsveld maar al te goed. Het ritme van de dag, de week en het jaar neemt me mee in de waan van de dag, hele en halve verplichtingen en de momenten van verstrooiing. Niet zelden gepaard aan het gevoel nog zoveel te moeten doen, een boek of een artikel lezen, vergaderstukken voorbereiden en contacten met allerlei mensen onderhouden. Ik zou dit alles niet direct banaal willen noemen, maar ik word – naar mijn gevoel – soms wel geleefd. Ik voel die snel bewegende wereld aan den lijve, ook nu ik met pensioen ben.

Ian Stackhouse speelt weergaloos in op dit gevoel. De dag is van Jou, in de meest dubbelzinnige betekenis. Het is natuurlijk een pleidooi om de regie over de dag terug te nemen, om te leven in het hier en nu. Maar hij blijft juist niet hangen in dit pseudo-therapeutische jargon. De toegevoegde waarde ligt juist in de tweede betekenis: de dag is van God ontvangen. Daarin verwijst hij naar psalm 74:

*16 Van U is de dag, van U is de nacht,
U hebt maan en zon een vaste plaats gegeven,
17 U hebt de grenzen van de aarde bepaald,
zomer en winter, U hebt ze gevormd.*

Zelf mocht ik het hoofdstuk over het ochtendgebed vertalen. Het was verrassend om te lezen dat Stackhouse een verband legt tussen het ochtendgloren en de opstanding van Jezus Christus. Voor hem alle reden om het ochtendgloren wakend en peinzend mee te maken. Hij pleit ook een hartstochtelijk om eerst het ochtendgebed te houden en pas daarna de media te bekijken. De dag beleef je dan vanuit het gebed in plaats vanuit de wirwar van berichten en beelden van de media. Op deze wijze krijgt de dag als het ware een kader, je ondergaat de ogenschijnlijk chaotische werkelijkheid van alle dag vanuit de bevrijdende en verhelderende boodschap van het Evangelie.

¹ https://www.unie-abc.nl/images/Over/Wat_is_Unie-ABC/Olof_de_Vries-Korte_geschiedenis_van_het_Baptisme.pdf

² Beide citaten zijn ontleend aan blz. 349 van *Leven in volheid*.

Toen Stackhouse het boek had geschreven, zei zijn echtgenote heel nuchter: 'Wanneer ga je dit zelf doen?' Het bijzondere is dat het boek enerzijds leest als een serie christelijke of spirituele leefregels, maar dat het boek anderzijds de toepassing van die regels ook weer relativeert.

Na lezing van het hele boek bekwam me ook het gevoel dat we dit alles vroeger ook min of meer deden. Althans, in mijn gereformeerde opvoeding was het gebruik om bij iedere maaltijd uit de Bijbel te lezen en te bidden en te danken. De zondagse kerkgang – niet zelden twee maal – was een onwrikbare regel. Misschien waren deze gewoonten in de loop van de tijd wat los geraakt van een doorleefde omgang met de Bijbel en het geloof. Misschien hielden ze geen stand in de hectiek van de tijd en de dag. Misschien ontbrak me ook de discipline om deze traditie voort te zetten. In de termen van het boek; mijn dag raakte vervreemd van mijzelf en van God. Anderen namen de regie over de dag over.

Het is – in de woorden van Stackhouse - veeleer de discipline om een dag in te gaan, hoe druk we het ook hebben, en te besluiten die dag biddend, dankbaar en vreugdevol te beleven. Maar de weerstand zit wellicht ook bij de idee dat een dagelijks ritme met een leesrooster indruist tegen het verlangen naar vrijheid, spontaniteit en creativiteit. Weerzin tegen instituties met opgelegde regels?

Het boek schuurt soms langs de gedachte dat het bepleite dagelijkse ritueel als een middel die dient om het individuele welbevinden te bevorderen. Erik Borgman wijst hierop en grijpt deze kritische notie aan om in dialoog met David Grossman zijn visie op het gebed te geven [ik citeer]: *Bidden kan begrepen worden als deelname aan het werk van de verlossing en het meeweven van een ongrijpbaar web van wereldveranderende en wereldscheppende kracht. Bidden is deelnemen aan het herstellen van onze rommelige wereld en chaotische levens, niet tot orde, maar tot onderdelen van een wereld die definitief bezig is verlost te worden. Bidden is ons openstellen, onze dagen, ons leven, ons zelf.*

Ian Stackhouse, *De dag is van Jou. Langzame spiritualiteit in een snel bewegende wereld*, DEZINNEN 2022

https://www.bol.com/nl/nl/p/de-dag-is-van-jou/9300000127424354/?suggestionType=featured_product